

Bogdan Costea

NAȚIONALĂ. GLORIE FĂRĂ NOROC

*Generația de la Guadalajara s-a născut
la Londra și s-a destrămat la Helsinki...*

AM FOST ÎN „GROAPA CU LEI”

Povestea participării României la Campionatul Mondial de fotbal din Mexic este fascinantă. Și, probabil, una dintre cele mai frumoase din istoria echipei naționale. Dar, în același timp, este o poveste cu multe întrebări care n-au avut niciodată un răspuns concret, o istorie cu regrete, care a generat mii de pagini de ziar și destule cărți cum este cazul și celei de față.

Autorul acesteia face, însă, mai mult decât să scrie despre eternul „de ce nu a jucat Dobrin în Mexic” sau să se întrebe dacă am fi fost mai buni cu Boc, Răducanu sau Dan Coe pe teren. Pe lângă carierele celor 22 de „mexicani”, de dinainte și de după Campionatul Mondial, urmărește și destinele fotbaliștilor – dramatice ale lui Gornea sau Dumitrache, viața plină de satisfacții a lui Lucescu, și tot așa.

Mulți dintre iubitorii fotbalului nu au știut niciodată întreaga poveste a lui Adamache, ce s-a întâmplat cu Dan Coe, cum a ajuns Lucescu la Hunedoara sau de ce a plecat Dumitrache de la Dinamo. Acum, prin intermediul acestei cărți, vor afla. Așa cum vor afla și cine ar fi putut fi în Naționala noastră la Mondial, de ce a lipsit Sandu Boc, cum a refuzat Pârcălab să meargă în Mexic, de ce Angelo Niculescu nu l-a vrut pe Iordănescu și cum s-a întâmplat ca Oblemenco, de patru ori golgheterul României, să nu prindă nici măcar un tricou sub tricolor. Povești știute de unii, noi pentru alții.

La tragerea la sorți pentru turneul final, România a căzut în grupă („groapa cu lei” de la Guadalajara) cu Brazilia, Anglia și Cehoslovacia, iar specialiștii ne-au clasat din start pe locul 4. Nu s-a potrivit însă, fiindcă „tricolorii” chiar au făcut un turneu final onorabil: 0-1 cu Anglia (Campionana mondială din 1966), 2-1 cu Cehoslovacia și 2-3 cu Brazilia (care a câștigat titlul).

Despre Brazilia de atunci se spune că a fost cea mai bună echipă națională din istoria fotbalului: Pele, Jairzinho, Carlos Alberto, Gerson, Rivelino, Tostao, Paulo Cesar, toți jucători de calibru. Dar cel mai frumos meci al turneului a fost semifinala Italia – Germania de Vest, câștigată de jucătorii italieni după prelungiri, căpitanul germanilor Franz Beckenbauer jucând în prelungiri cu brațul drept imobilizat după o fractură de claviculă!

Autorul acestei cărți, pe care merită să o citiți, mi-a amintit de vorbele celebrului poet latin Horațiu: „*Vai, ce repede zboară anii!*”, dar și de cele ale lui Mihail Eminescu: „*Trecut-au anii ca norii lungi pe șesuri și niciodată n-or să vină iară*”.

CRISTIAN ȚOPESCU

CE-AR FI FOST DACĂ...

Ideea acestei cărți mi-a venit în urma citirii unui interviu pe care domnul Cristian Gațu, președintele Federației Române de Handbal l-a acordat unui ziar. Așa am aflat că, la 40 de ani de la ultimul din cele patru titluri cucerite, domnul Gațu intenționa să-i convoace pe foștii campioni mondiali de handbal ai României pentru câteva zile de depănat amintiri. Același domn Gațu spunea că, de fapt, ar vrea ca la festivitate să vină toți campionii mondiali ai României din perioada 1961-1974, fiindcă dintre cei 39 de idoli ai semicercului mai sunt în viață numai 27. Mai mult, preciza domnul Gațu, dintre cei 14 handbaliști care au câștigat primul titlu mondial, în 1961, mai sunt în viață numai 5.

Atunci m-am gândit la generația Mexic 1970. Oare ce mai fac acei oameni care au scris o pagină de istorie pentru fotbalul românesc, ajungând pentru prima oară la un Mondial după meciuri preliminare? De Lucescu, de Dinu și de Necula Răducanu știe toată lumea. Cine mai știe de Adamache, de Gornea, de Gergely... și de toți ceilalți până la 22, numărul fotbaliștilor care au fost în lotul nostru în Mexic? Cum au reușit ei să profite de statutul de mare vedetă pe care îl dobândiseră nu numai prin calificarea la Mondiale, ci și prin faptul că jucau cu toții la mari cluburi ale vremii? Cui i-a surâs destinul și cui i-a închis viața ușa în nas?

Această carte nu se dorește a fi biografia niciunuia dintre eroii de la Guadalajara. Există articole bine documentate despre fiecare dintre cei 22, despre momentul 1970 din viața lor și, mai ales, despre ce a urmat în cariera lor. Unii s-au realizat, alții au murit în mizerie... unii continuă să fie pe prima pagină a ziarelor, alții trăiesc într-un deplin anonim.

Toate cele de mai jos s-au mai scris, s-au mai auzit, s-au mai văzut în vreun reportaj rătăcit la televiziune sau pe blogul vreunui fan al lui Dobrin, Dinu sau Dembroschi, ori al unei echipe ca FC Argeș, UTA sau FC Brașov. Intenția mea a fost să strâng la un loc toate aceste informații, toate aceste povești și destine, creionând o imagine clară a tuturor eroilor din Mexic 1970.

Pentru cei mai tineri, pentru care fotbalul românesc începe cu Hagi și se termină cu Mutu, să spunem că ani de zile sportul cu mingea rotundă a avut alte etaloane... Puștii voiau să fie Dobrin, să dea cu capul ca Dumitrache, să se arunce în atac precum Dumitru, să deposedeze ca Dinu, să apere uneori dumnezeiește precum Răducanu sau să li se spună „eroul din Colentina”, ca lui Neagu – „eroul de la Guadalajara”.

Cei care nu au cunoscut „binefacerile” comunismului și ale partidului unic vor crede cu greu că cele ce urmează au fost posibile. Cum să nu poți să pleci să joci în străinătate? Cum să refuzi echipe ca Real Madrid, Juventus Torino sau FC Barcelona? Cum să se realizeze unul dintre cele mai importante transferuri din istoria fotbalului românesc, cel al lui Dobrin de la FC Argeș la CS Târgoviște, în schimbul unei sume cu care s-ar fi putut cumpăra o Dacia? E ca și cum Messi ar pleca acum de la Barcelona la Manchester City, să spunem, pentru... 10.000 de euro!

Erau vremuri cu stadioanele pline! Da, am trăit astfel de vremuri! Cum la televizor se difuza doar un meci pe etapă, fanii erau nevoiți să meargă pe stadioane pentru a-și vedea favoriții! Erau vremuri în care „muzica” unui stadion era dată de emisiunea *Fotbal minut cu minut*, pe care fanii o ascultau în timp ce urmăreau meciul echipei de suflet. Iar „Minoiu, Minoiu”, nu era doar o vorbă de duh, preluată și spusă acum de unii care habar nu au cine a fost Minoiu, ci chiar reprezenta, pentru iubitorii fotbalului, semnul că pe un stadion s-a marcat, iar comentatorul respectivului meci îi cere realizatorului și coordonatorului emisiunii radiofonice, Gheorghe Minoiu, permisiunea de a intra în direct și a relata golul...

Fotbaliștii de atunci erau priviți ca adevărați eroi, dar nu pentru că ar fi realizat mari fapte de vitejie, ci pentru că fotbalul era, pe vremea aceea, unul dintre ultimele bastioane ale divertismentului care mai era permis în România. Mergeai la un meci de fotbal ca la un spectacol, pentru că la televizor vedeai din ce în ce mai puține, iar altfel de manifestări nu prea mai erau permise.

Da, fotbaliștii erau plătiți mai bine decât oamenii de rând, terminau facultăți sau universități la fără frecvență (la propriu, nu la figurat...), vedeau țări străine, aveau diurnă (adică valută, ceea ce puțini români puteau deține), erau personaje cunoscute care aveau acces la lucruri interzise imensei majorității a românilor, dar nimic nu se compară cu ce este astăzi. Un salariu mai bun însemna, teoretic, dublul unui salariu mediu de atunci... să spunem că undeva, la 1.000-1.500 de euro (actuali) pe lună. Mai existau prime de meci, dar, cu excepția celor de la cluburile mari, ele erau mai mult simbolice.

Fotbaliștii erau răsfățați, dar atât. Unii, puțini la număr, au știut să folosească aceste avantaje în folosul lor, pe termen lung. S-au descurcat foarte bine în acele vremuri, nu au irosit nimic din ce au strâns, și acum fac în continuare parte dintre Seniorii fotbalului românesc. Alții au sperat că vor fi răsfățați toată viața, dar nu s-a întâmplat așa. Prima oară când au fost lăsați din brațe, s-au prăbușit... puțini au mai avut forța de a se mai ridica și de a o lua de la capăt...

Am numit această carte „Generația pierdută“ pentru că puțini mai sunt cei care își amintesc de ei... Acum se vorbește de „Generația de aur“ a lui Hagi și Gică Popescu, de „Generația ratată“ a lui Mutu și Chivu, dar oamenii au uitat de Dobrin, de Dumitrache, de Domide, de Mocanu și de ceilalți. În alte condiții, ei ar fi putut fi cu adevărat o generație de vârf a României! Dar așa au fost vremurile.

Revenind la carte, m-am gândit de la început că fiecare dintre cei 22 merită un capitol aparte. Dar în ce ordine să îi prezint? După notorietate? După performanțele realizate în ultimii 30 de ani? După echipele de club la care evoluau? După vârstă? După numărul pe care l-au purtat pe tricou în Mexic?

Până la urmă am ales să recurg la o prezentare „în ordinea numerelor de pe tricou“. În definitiv, e foarte greu să-i separi pe cei care au făcut istorie la Guadalajara, așa că prezentarea în ordinea numerelor pe care le-au avut în Mexic mi s-a părut a fi cea mai echidistantă.

Acum câteva zile, urmăream o emisiune în care se spunea că destinul regretatului Gicu Dobrin ar fi putut fi cu totul altul, dacă partidul l-ar fi lăsat să plece la legendarul club Real Madrid. Și, pentru o clipă, am căzut pe gânduri și, ca o dulce melodie, în urechi mi-a răsunat vocea unui comentator frenetic...

„Noiembrie 2017. Naționala de fotbal a României obține o calificare entuziasmantă la Campionatul Mondial din Rusia în urma unui parcurs perfect în preliminarii: 10 meciuri, 10 victorii! Cu Nicolae Dobrin, starul lui Real Madrid, și Florea Dumitrache, argintul viu din atacul lui Juventus Torino, adevărați «diavoli» în fața porților adverse, cu imbatabilul Rică Răducanu de la Manchester United și «ministrul apărării» Cornel Dinu de la Bayern München, dirijând impecabil apărarea, cu Liță Dumitru de la Barcelona și Radu Nunweiller de la Borussia Dortmund, adevărați stăpâni ai mijlocului terenului, naționala noastră își face deja planuri pentru Mondiale. Iar antrenorul Angelo Niculescu, devenit celebru în întreaga lume a fotbalului cu sistemul său de joc, temporizarea, copiată apoi și de celebra echipă Barcelona și rebotezată tiki-taka, se gândește deja cum să surprindă la Turneul Final. Echipa de bază e deja conturată, Răducanu – Sătmăreanu, Dan Coe, Boc, Mocanu – Dumitru, Radu Nunweiller, Dinu, Dobrin – Lucescu, Dumitrache, așa că așteptăm să vedem cu ce ne va surprinde selecționerul.“

Neașteptat, sunetul telefonului mobil mă scoate din amorțeală. Ce păcat! A fost doar un vis.

Totuși... Ce-ar fi fost dacă...?

CUPRINS

Prefață	5
Ce-ar fi fost dacă	9
Mexicanii	13
Capitolul 1. Necula Răducanu	15
Cum a ratat postul de titular în Mexic	15
De trei ori în cartea recordurilor	18
De ce nu a ajuns la Universitatea Craiova	18
Calificare ratată din cauza lui Rică	19
Fotbalist la 57 de ani	20
Capitolul 2. Lajos Sătmăreanu	22
Cum l-a „românizat“ Ilie Savu	23
Integralistul	24
În istoria Stelei	27
Capitolul 3. Nicolae Lupescu	28
A beneficiat de „deschiderea“ comunistă	29
De ce nu mai merge în Giulești	30
Un titlu cât o viață	31
Capitolul 4. Mihai Mocanu	33
Constănțeanul pentru care nu a existat Farul	34
O triplă de legendă: Petrolul-Liverpool	35
Chin în ultimii ani ai vieții	37
Capitolul 5. Cornel Dinu	38
Dinamo în cuget și simțiri	39
Coșmarul Kosice	40
Un gest unic	41
13 ani sub tricolor	42
Lovituri în serie	43
Capitolul 6. Dan Coe	44
Cine a fost Dan Coe?	44
Momentul de glorie în Giulești	45
Giuleștiul i-a închis ușa în nas	46

Învingătorul lui Eusebio	47
Germania, punct final	48
Dosar închis	49
Capitolul 7. Emeric Dembroschi	51
Un maramureșean lansat în Moldova și stabilit în Banat	52
A refuzat tentațiile Capitalei	53
Cu Grecia, un gol cât o calificare	53
O finală de pomină: Poli – Steaua	55
Amintiri din Bacău	56
Capitolul 8. Nicolae Dobrin	57
Descoperit pe Maracana	57
Veteran la 21 de ani.....	59
Înduplecat să revină	60
Mister și după 44 de ani	61
Real Madrid, marele regret	62
O școală de fotbal, o școală de viață.....	64
Dincolo de lumina nocturnei.....	65
Escapadele Târgoviște și Botoșani	66
În loc de epilog	67
Capitolul 9. Florea Dumitrache	68
„Explozie“, apoi dispariție la doar 26 de ani	69
Cântecul de lebedă	70
A vrut să-l ia Juventus.....	72
A deschis drumul spre Mexic	72
Idolul urmașului lui Maradona	73
Capitolul 10. Radu Nunweiller	75
„Creierul“ lui Angelo	76
Primul pion al Corvinului	77
Bătrâna Doamnă l-a dezamăgit.....	79
A rămas alături de Mircea Lucescu.....	79
S-a retras în fața a 100.000 de spanioli.....	80
Capitolul 11. Mircea Lucescu	82
Vis de stelist	83
Corvinul i-a schimbat viața.....	84
Momentul care a stricat o mare echipă	85
La națională, direct din Divizia B	87
Un documentar de 16 ore	88
Direct pe masa de operație	90
Cel mai în vârstă campion al României	90

Capitolul 12. Mihai Ivănescu	92
20 de ani în slujba Brașovului.....	93
Mereu în spatele lui Sătmăreanu.....	93
Erou în meciul cu Espanyol	94
Amintiri dramatice despre Năftănăilă.....	95
În fiecare an, amintiri despre Mihai Ivănescu.....	96
Capitolul 13. Augustin Pax Deleanu	97
Steaua, prima dragoste	97
Colegul de cameră al lui Dobrin	99
Dinamo i-a deschis porțile naționalei	99
Un titlu pentru Dinamo	100
Capitolul 14. Vasile Gergely	102
Familie de fotbaliști	102
Dinamo l-a „propulsat“ în Germania de Vest	104
De ce a fost decorat de Gheorghiu-Dej, dar nu și de Băsescu	104
Capitolul 15. Ion Dumitru	106
Egalitate Rapid – Steaua	107
Cea mai ciudată decizie	107
A făcut istorie în Cotroceni, alături de Dinu.....	108
Debut exploziv la 20 de ani	109
De ce a pierdut zeci de selecții	111
Se bucură de fiecare zi	112
Ar fi putut fi înlocuitorul lui Cruyff	113
Finalul aparține suporterilor!	113
Capitolul 16. Alexandru Neagu	115
O viață... dar ce viață!	115
Din Rahova, linie directă spre Giulești	116
Eroul de la Guadalajara.....	117
Beckenbauer nu-l uită	117
Ratarea din finala Cupei	119
Taifun în viața personală.....	120
Neagu va fi iarăși idol în Giulești!	121
Capitolul 17. Gheorghe Tătaru	122
În umbra fratelui mai mare	123
Agonie și extaz	123
Eterna rivalitate, în alte haine	124
Regăsire după zeci de ani	125
În istoria stadionului Ghencea	126
Cum a ajuns în Mexic	126

Capitolul 18. Marin Tufan	128
Şase goluri într-un 3-3	129
Dat afară de partid	130
Un singur „port“ ca antrenor	131
Fiul, pe urmele tatălui	132
Capitolul 19. Flavius Domide	133
Domide, numitor comun	133
În tribună, alături de Dobrin	134
A opta minune a lumii cu Feyenoord	135
Nu mai vrea să audă de UTA	137
Diferențe ca de la cer la pământ	138
Capitolul 20. Nicolae Pescaru	139
19 ani pe teren!	140
Pe banca tehnică	141
Regrete tardive	142
Sănătatea, înainte de toate	143
Capitolul 21. Stere Adamache	145
Viitorul, rampa de lansare	145
„Zimbrul“ l-a făcut „Baron“	147
Incredibila şansă din Mexic	148
Meciuri de legendă, meciuri de coșmar	149
De ce Brașovul?	151
„Nu mă uita“	151
Capitolul 22. Gheorghe Gornea	152
Patru ani de vis	153
Bănuț de lucruri necurate	154
Cel mai bun an	155
Capitolul 23. Angelo Niculescu	157
Naționala, vis nerealizat	157
Primul titlu din istoria lui Dinamo	158
A beneficiat de dezastrul de la Zürich	159
Explicațiile președintelui	160
Prea târziu... prințul deșertului	161
Capitolul 24. Fiecare are povestea lui	162
Capitolul 25. 22 de amintiri legate de Mondialul Mexican	169
Generația Guadalajara s-a născut la Londra	
și s-a destrămat la Helsinki...	177
Breviar	179